

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

Hadis Dersi: İstemeden Verileni Almak ve Dilencilik Hakkında

Es-selamu aleykum ve RahmetuLlahi ve Berekatuhu.

Euзу bi-Llahi mine ş-şeytani r-racim. BismilLahi r-Rahmāni r-Rahīm.

Ve s-salatu ve s-selamu ‘ala Rasulina Muhammed’in Seyyidi l-evveline vel ahirin.

Meded yā ResūlaLlāh, meded yā Sādāti ‘Ashābi ResūliLlāh, meded yā Meşayihinā,

Destur Merlāna Şeyh Abdullāh el-Fa’iz ed-Dağistāni, Şeyh Muhammed Nazım el-Hakkani. Meded.

1- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

إِذَا أُعْطِيتَ شَيْئًا مِنْ غَيْرِ أَنْ تَسْأَلَ، فَكُلْ وَتَصَدَّقْ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“İstemeksizin, dilenmeksizin sana bir şey verildiği zaman ondan ye ve başkalarına da ikram et.”** Yani verilen şeyi reddetmeyin. Bir şey istemeden, yani dilenmeden geldikten sonra o sana helaldir; sen onu yersin, sadaka da verirsin, oradan hediye de verirsin.

2- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

مَا آتَاكَ اللَّهُ مِنْ هَذَا الْمَالِ مِنْ غَيْرِ مَسْأَلَةٍ وَلَا إِشْرَافٍ فَخُذْهُ فَمَوَّلَهُ أَوْ تَصَدَّقْ بِهِ وَمَا لَا
فَلَا تُتْبِعْهُ نَفْسَكَ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Sen istemediğin ve göz dikmediğin halde Allāh ﷻ sana bir şey verirse, onu alıp mal edin veya tasadduk et; böyle olmayan bir mala da canın çekmesin.”** Yani bu Allah’ın ﷻ verdiği bir rızaktır; bir yerden hediye gelmiş veya başka bir şey olmuş, bir para yahut başka bir şey gelmiş - Sen istemeden, yani “Bunu alacağım,” demeden eline gelirse, “Onu malın gibi kullan,” diyor Peygamber Efendimiz sallAllahu aleyhi ve sellem. Ama böyle olmayan şeylere canın çekmesin; başkasının malına da göz dikme.

3- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

مَنْ آتَاهُ اللَّهُ مِنْ هَذَا الْمَالِ شَيْئًا مِنْ غَيْرِ أَنْ يَسْأَلَهُ فَلْيَقْبَلْهُ، فَإِنَّمَا هُوَ رِزْقُ سَاقِهِ اللَّهُ إِلَيْهِ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Kendisi istemeden Allah ﷻ kime bir mal verirse, onu kabul etsin.”** “Nedir, ne değildir?” diye fazla sormaya gerek yok; madem sana gelmiş bu mal, “Onu kabul et,” diyor Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem. **“Çünkü bu, Allah’ın ﷻ kendisine göndermiş olduğu bir rızıktır.”** O da Allah’ın ﷻ bir rızıktır; bir vesile oldu, o rızık sana geldi. Onun için fazla şey yapmaya gerek yok; “Almam, etmem” deme. Onu al, kullan, sadaka ver; her şeyi yapabilirsin onunla.

4- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

مَا آتَاكَ اللَّهُ مِنْ أَمْوَالِ السُّلْطَانِ مِنْ غَيْرِ مَسْأَلَةٍ وَلَا إِشْرَافٍ فَكُلْهُ وَتَمَوَّلْهُ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Sen istemeden ve ona göz dikmeden Allah ﷻ sana sultanın mallarından verirse, onu al, ye ve mal edin.”** Yani devletten sana bir şey geldi; sultan yok tabii şimdi de, devlet bazen ikramiye verir insanlara. Onlar da soruyor: “Ne yapacağız bunu? Alalım mı, almayalım mı?” Sen istemedikten sonra madem geldi, “Al,” diyor Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem. Onu kendi malın gibi kullan, ye ve mal edin. Ama kalkıp da “Ben bunu isterim!” diye kıyamet koparıp, “Bana da verin, şu aldı, bu aldı!” deyince o başka mesele; o olmaz. Allah ﷻ gönderdi mi al; ama kalkıp da kıyamet koparıp, “Ben de isterim, şu, bul!” demek - o tabii ki olmaz. Onun bir faydası olmaz.

5- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

إِنَّ هَذَا الْمَالَ خَضِرَةٌ حُلْوَةٌ، فَمَنْ أَخَذَهُ بِحَقِّهِ بُورِكَ لَهُ فِيهِ، وَمَنْ أَخَذَهُ بِإِشْرَافٍ نَفْسٍ لَمْ يُبَارِكْ لَهُ فِيهِ، وَكَانَ كَالَّذِي يَأْكُلُ وَلَا يَشْبَعُ، وَالْيَدُ الْعُلْيَا خَيْرٌ مِنَ الْيَدِ السُّفْلَى

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor, **“Bu mal...”** yani insanın her türlü malı; altın, para, **“çekici ve tatlıdır.”** Yani herkes ondan ister; çekicidir, tatlıdır. **“Kim onu hak ile, gönül hoşluğuyla alırsa, o mal kendisi için bereketli kılınır.”** Yani helalinden alırsa, o mal kendisine bereketli olur. **“Kim de o mala göz dikip tamah ederek alırsa, o**

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

bereketli kılınmaz.” Yani arsızlık yapıp da o malı zorla alırsan bereketli olmaz. Bereketli olmayınca da bir fayda etmez. **“Bu kişi yiyip doymayan birine benzer.”** Hani bazı insanlar yer yer doymaz ya, “Patlayana kadar yer,” derler; işte başkasının malına göz diken insan da böyledir. **“Veren el, alan elden üstündür,” diyor.**

6- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

الْأَيْدِي ثَلَاثَةٌ: فَيَدُ اللَّهِ الْعُلْيَا، وَيَدُ الْمُعْطَى الَّتِي تَلِيهَا، وَيَدُ السَّائِلِ السُّفْلَى، فَأَعْطِ
الْفَضْلَ وَلَا تَعْجِزْ عَنْ نَفْسِكَ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Eller üç kısımdır: En üstün olan Allah’ın ﷻ Elidir...”** En üstte, en üstün olan el Allah Azze ve Celle’nin Elidir. **“En üstün eldir ki hakiki veren O’dur.”** Her şey Allah’ın ﷻ elinden geliyor; en üstün olan hakikatte O’dur. Sen ondan sonra bir vasıta oluyorsun. **“Ondan sonra aracı olup da verenin eli gelir;”** yani o ikinci el, veren el de üstündür. **“Ondan sonra dilenenin alçak eli gelir. Malın fazla olanını ver; vermemezlik etmek suretiyle nefsinde yenilme.”** Fazla malın varsa sadaka verebilirsin; nefsinde yenilip de “Vermeyeyim,” demeyin diyor Peygamber Efendimiz sallAllahu aleyhi ve sellem.

7- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

يَدُ الْعُلْيَا خَيْرٌ مِنَ يَدِ السُّفْلَى، وَابْدَأْ بِمَنْ تَعُولُ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Veren el, alan elden daha üstündür.”** Yani veren el, daima alan elden daha üstündür. **“Vermeye önce bakmakla mükellef olduklarından başla,”** diyor. Yani bir şey vereceksen ilk başta aileden, akrabandan, komşundan başla; “Onlara ver, onlardan başla,” diyor Peygamber Efendimiz sallAllahu aleyhi ve sellem.

8- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

إِذَا تَأَكَّرَ السَّائِلُ فَضَعُوهُ فِي يَدَيْهِ وَلَوْ ظِلْفًا مُحَرَّقًا

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Bir dilenci bir şey istemek üzere size geldiğinde, yanık bir hayvan tırnağı, paçası dahi olsa eline veriniz; boş çevirmeyiniz.”** Dilenen dileniyor, o kendisi bilir ama sana geldi mi boş çevirme derlerdi. Şeyh Baba da devamlı: “Bir şey verin bunlara, yani boş çevirmeyin,” derdi. Tabii Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem, en küçük bir şey dahi olsa verin diyor. Şimdi bazen dilenciler beğenir beğenmez, o mühim değil; sen elinden geldiğince az bir şey de olsa boş çevirme; ister beğensin, ister beğenmesin.

9- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

إِذَا دَخَلَ عَلَيْكُمُ السَّائِلُ بِغَيْرِ إِذْنٍ فَلَا تُطْعَمُوهُ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Bir dilenci yanınıza izinsiz girdiği zaman, ona yemek yedirmeyiniz.”** Yani her şeyin bir adabı, usulü var. Bunu da muhakkak ihvanların bilmesi lazım. Her şeyin bir adabı, bir usulü var. Geleceksen, gireceksen müsaade isteyeceksin, izin isteyeceksin. İzin verilmeyince kıyamet koparmayacaksın, kapılara vurmayacaksın. Vermedilerse vermediler. Böyle izinsiz giren için Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem, “Yedirmeyiniz” diyor.

10- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

إِذَا رَدَدْتَ عَلَى السَّائِلِ ثَلَاثًا فَلَمْ يَذْهَبْ فَلَا بُأْسَ أَنْ تَزْبُرَهُ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Senden bir şey isteyen dilenciye üç defa mazeret belirtip bir şey veremeyeceğini söyleyerek geri çevirdiğin zaman gitmezse, onu azarlamanda bir sakınca yoktur.”** Yani bu durumlar da olabiliyor. İslam dini ve Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem’in gösterdiği yol çok güzel. Adamın imkânı yok, müsait değil. “Olmuyor” diye anlatıyor, öbürü ısrarla üstüne geliyor. Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem, **“Üç defa söyledikten sonra gitmezse “defol git” diye kovabilirsiniz”** diyor. Yani her şey emrine olmuyor, edepsizin istediği gibi olmaz; her şeyin bir edebi olur.

11- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

أَعْطُوا السَّائِلَ وَإِنْ جَاءَ عَلَى فَرَسٍ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Bir at üzerinde gelse bile dilenciye istediğini veriniz.”** Yani bir şey veriniz; atla da gelse, arabayla da gelse bir şey ver. Beğenir beğenmez, kendisi bilir.

12- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يُبْغِضُ السَّائِلَ الْمُدْحِفَ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Allah Azze ve Celle, ısrarla isteyen dilenciye sevmez.”** Çoğu zaman dilenciler öyle ısrar ederler; kovarsın gitmez, yapışır kalır. Onlara Allāh ﷻ buğzeder, onları sevmez.

13- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

ثَلَاثُ أَقْسِمٍ عَلَيْهِنَّ: مَا نَقَصَ مَالٌ قُطْمٍ مِنْ صَدَقَةٍ فَتَصَدَّقُوا، وَلَا عَفَارِجُلُ عَنْ مَظْلَمَةٍ ظَلَمَهَا إِلَّا زَادَهُ اللَّهُ تَعَالَى بِهَا عِزًّا فَأَعْفُوا يَزِدْكُمْ اللَّهُ عِزًّا، وَلَا فَتَحَ رَجُلٌ عَلَى نَفْسِهِ بَابَ مَسْأَلَةٍ يَسْأَلُ النَّاسَ إِلَّا فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْهِ بَابَ فَقْرٍ

Bu da çok mühim bir şeydir. Peygamber Efendimiz sallAllahu aleyhi ve sellem: **“Üç şeyin gerçekliğine yemin ederim,”** diyor. Bu, Peygamber Efendimiz sallAllahu aleyhi ve sellem’in büyük bir yeminidir. **“Hiçbir mal, sadakadan dolayı eksilmez, eksilmemiştir.”** Sadakadan, zekâttan mal eksilmez. Bu, Peygamber Efendimiz sallAllahu aleyhi ve sellem’in hadis-i şerifi ve yeminidir. En doğru olan As’daki s-Sadikin olan Peygamber Efendimiz sallAllahu aleyhi ve sellem: **“Sadakadan, zekâttan dolayı param azaldı diyemezsin,”** buyuruyor. **“Sadaka veriniz,”** diyor Peygamber Efendimiz sallAllahu aleyhi ve sellem. **“Bir kul kendisine yapılan bir haksızlığı affederse, Allah ﷻ mutlaka bununla onun izzetini artırır.”** Yani bir insana haksızlık yapılmış ve o yine de affetmişse, muhakkak Allah ﷻ onun izzetini artırır, onu yüceltir. **“Affedin.”** diyor Peygamber Efendimiz sallAllahu aleyhi ve sellem. **“Allah ﷻ da sizi aziz kılsın. Bir kimse kendisine dilencilik kapısını açarsa,**

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

Allah ﷻ ona mutlaka bir yoksulluk kapısı açar.” Yani dilencilik yapan insan muhakkak fakir düşer. Onun için, dilencilikten uzak durmak lazım.

14- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallá Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

ثَلَاثٌ أَعْلَمُ أَنَّهُنَّ حَقٌّ: مَا عَفَا مَرُوءٌ عَنْ مَظْلَمَةٍ إِلَّا زَادَهُ اللَّهُ تَعَالَى بِهَا عِزًّا، وَمَا فَتَحَ رَجُلٌ عَلَى نَفْسِهِ بَابَ مَسْأَلَةٍ يَبْتَغِي بِهَا كَثْرَةً إِلَّا زَادَهُ اللَّهُ بِهَا فَقْرًا، وَمَا فَتَحَ رَجُلٌ عَلَى نَفْسِهِ بَابَ صَدَقَةٍ يَبْتَغِي بِهَا وَجْهَ اللَّهِ تَعَالَى إِلَّا زَادَهُ اللَّهُ بِذَلِكَ كَثْرَةً

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Şu üç şeyin gerçek olduğunu bilirim...”** Peygamber Efendimiz sallAllahu aleyhi ve sellem bunları hak olarak bilir. **“Kişi kendisine yapılan bir haksızlığı affederse, Allah ﷻ bundan dolayı mutlaka onun izzetini artırır.”** Yani hakarete uğramış, haksızlık görmüş ama affetmiş; bu durum Allah ﷻ indinde onun izzetini yükseltir, Allah Azze ve Celle insanların arasında da onun izzetini artırır. **“Kişi malını artırmak niyetiyle kendisine bir dilencilik kapısı açarsa,”** Parası varken daha da fazla olsun diye ondan bundan para isterse, **“Allah bu yüzden mutlaka onun fakirliğini artırır.”** Yani “Daha fazla param olsun,” derken daha da fakirleşir, elindeki parası da gider. **“Kişi Allah ﷻ rızasını gözeterek sadaka vermek için kendisine bir kapı açarsa, Allah ﷻ mutlaka onun malını artırır.”** Sadaka malı artırır, sıhhat verir, belayı defeder; her türlü iyilik sadakadadır.

Sadaka ResuluLlah fi ma kal, aw kama kal.

ResuluLlah söylediği sözde veya söylediği gibi doğruyu söylüyor.

Ihda’: Ziyadeten ila şerefi’ n-Nebi, sallaLlahu `aleyhi ve sellem ve ‘Alihi ve esahabihi l-kiram, ve ila ervahi cemee’i el Enbiya’i ve l-Mürselin ve Hudema’i şera’ihim ve ila ervahi al E’immeti el erba’a, ve ila ervahi Meşayihina fi t-Tarikati n-Nakşibendiyyati l-Aliyya, hassatan İmamı t-Tarikati ve Gavsü l-Halikah Khwaja Bahauddin Muhammed el-Uveysiyi l-Buhari, Seyyidina Abdul Khaliq el Gucduvani, Mevlana Şeyh Şerafuddin el Dağıstani, Mevlana Şeyh Abdullah el Faiz el Dağıstani, Mevlana Şeyh Muhammed Nazım Adil el Hakkani ve sa’ri Sadatina ve s-Siddiqiyun, ve man nehnu fi hadratihim ve civarihim. Cümlemizin geçmişleri ruhları için. Cümlemizin geçmişleri ruhları için. Şehitlerin ruhları için. Li-Llahi Ta’ala, El-Fatiha.

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

[(*Tercüme*) Peygamber Efendimizin şerefine, salat ve selam O'na, âline ve ashabına, bütün peygamberlerin ve resullerinin ve şariatlarına hizmet edenlerin ruhlarına, dört imamın ruhlarına. Ve En Seçkin Nakşibendi tarikatının Meşayihimizin, özellikle Gavs-ı Halikâ (Yaratılışın Yardımcısı) Tarikatının İmamı, Havaca Behaeddin Muhammed el-Uveysiyi el-Buhari, Seyyidina Abdülhalik el-Gucduvani, Mevlana Şeyh Şerafeddin el-Dağıstani, Mevlana Şeyh Abdullah el-Fa'iz el-Dağıstani, Mevlana Şeyh Muhammed Nazım Adil el-Hakkani ve diğer efendilerimizin ve Sıddikîlerin ruhlarına. Ve onların huzurunda ve yakınında olduğumuz. Cümlemizin geçmişleri ruhları için. Şehitlerin ruhları için. Yüce Allah'a, El Fatiha.]

Mawlana Sheikh Muhammad Adil ar-Rabbani
06 Ekim 2026 / 25 Rebiülahir 1448
Beylerbeyi Dergâhı, İstanbul